

SLACC

STOP LIES ABOUT CLIMATE CHANGE

Razkrivanje lažnih novic za razumevanje podnebnih sprememb

Vodnik za uporabo igrifikacije za
opolnomočenje mladih

Sofinancira
Evropska unija

Razkrivanje lažnih novic za razumevanje podnebnih sprememb

Vodnik za uporabo igrifikacije za opolnomočenje mladih

CESIE, PINA

Sofinancira
Evropska unija

Naslov projekta:	Stop dezinformacijam o podnebnih spremembah
Številka projekta	2021-1-FR02-KA220-YOU-000028761
Podprogram ali KA	Ključni ukrep 2: Sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks
Koordinator projekta:	Eurocircle (Francija)
Partnerji in so-ustanovitelji projekta:	BUPNET (Nemčija), CARDET (Ciper), CATRO (Bulgarija), CESIE (Italija), die Berater (Austrija), PINA (Slovenija)
Avtor	CESIE (Italija), PINA (Slovenija)
Datum priprave:	Julij 2023

Kazalo vsebine

<i>Uvod</i>	5
<i>Namen priročnika</i>	8
<i>Trenutne laži o podnebnih spremembah</i>	9
<i>SLACC pristopi</i>	11
<i>Pregled modulov usposabljanja</i>	14
<i>Pilotna faza v vsaki državi</i>	18
<i>Priporočila</i>	25
<i>Zaključek</i>	29
<i>Kratek vodnik za uspešno izvedbo delavnice</i>	30
<i>Viri</i>	31

Uvod

Vsi se zavedamo dejstva, da bodo podnebne spremembe v prihodnosti vse bolj negativno vplivale na naše življenje, hkrati pa se o njih pojavlja vse več dezinformacij.

Lažne novice, povezane s podnebnimi spremembami, negativno vplivajo na javno mnenje in krepijo zaupanje v dezinformacije, ki močno vplivajo na vsakdanje navade ljudi.

Čeprav obstajajo raziskave, ki dokazujejo resničnost dejstev, je lažne novice vedno zelo težko ovreči. Projekt SLACC zato mladim zagotavlja uporabna orodja, s katerimi bodo lahko postali podnebni ambasadorji, tako pri nagovarjanju svojih vrstnikov, kot starejših generacij.

V zadnjih letih je bil dosežen velik napredek pri razumevanju podnebnih sprememb, njihovih vzrokov in posledic. Globalno segrevanje je nesporno in podnebne spremembe bodo vse bolj negativno vplivale na naša življenja. Vendar pa se količina dezinformacij, katerih namen je zmesti javnost in ustvariti dvom o obstoju podnebnih sprememb, povečuje. Politiki, znanstveniki in strokovnjaki so opozorili na problem dezinformiranja v razpravi o podnebnih spremembah. Lažne novice imajo lahko uničujoč učinek na vprašanja, pri katerih je razumevanje opazovanih in znanstvenih dejstev bistvenega pomena. Posledično so mnenja o temeljnih vprašanjih, kot je globalno segrevanje, ki ga povzroča človek, precej deljena ali celo nasprotujoča. Kljub temu večina mladih meni, da bi moral biti boj proti podnebnim spremembam naša temeljna naloga. Mnogo mladih že aktivno naslavlja to problematiko. Po drugi strani pa so študije pokazale, da so starejši odrasli bolj dovzetni za širjenje lažnih novic in digitalnih dezinformacij. Ti so običajno manj obveščeni in bolj skeptični glede podnebnih sprememb.

Za uspešen boj proti deljenju spletnih dezinformacij moramo razumeti tehnike, ki se uporabljajo pri deljenju dezinformacij o podnebnih spremembah ter pristope za nevtralizacijo dezinformativnih vsebin. Ključnega pomena sta kritično mišljenje in medijska pismenost. Projekt SLACC obravnava zelo nujne potrebe svetovne skupnosti po iskanju strategij za boj proti podnebnim spremembam. Da bi to dosegli, je potrebno celotno družbo ustrezno informirati in opolnomočiti, da lahko vključi tudi tiste, ki morda še vedno dvomijo v podnebne spremembe. Projekt SLACC Stop dezinformacijam o podnebnih spremembah se zavzema ravno za to in pri naslavljanju omenjene problematike uporablja inovativen pristop.

V sklopu projekta smo se lotili lažnih novic o podnebnih spremembah naslavljeni v okviru mladinskega dela. Namen projekta je bil okrepiti mlade kot potencialne "podnebne ambasadorje", ki bodo podpirali generacijo svojih staršev in starih staršev pri razkrivanju populističnih izkrivljanj o našem podnebjju. To je bilo doseženo z razvojem najsodobnejše spletne učne igre in spremljajočih virov za podporo mladinskim delavcem, trenerjem in izobraževalcem, ki delajo z mladimi. S programom SLACC so povečali svoje zmogljivosti, kompetence in vire, ki so jim na voljo za spodbujanje veščin kritičnega mišljenja, potrebnih za razkrivanje laži o podnebnih spremembah, izkrivljanja dejstev in znanstvenih ugotovitev. Končni cilj je bil, da mlade pripravijo na to, da postanejo podnebni ambasadorji, ki bodo branili naš planet pred uničujočimi praksami, tako pri nagovarjanju vrstnikov, kot tudi starejših generacij.

Za doseganje projektnih ciljev, smo v sklopu projekta SLACC sprejeli dvojno strategijo doseganja in vplivanja na ciljno populacijo:

- » Mladinskim delavcem zagotoviti program usposabljanja, katerega namen je z uporabo inovativnih igrificiranih digitalnih virov in neposrednih (face-to-face) metod okrepiti mlade pri zavračanju laži in dezinformacij o podnebnih spremembah ter krepiti njihovo samozavest kot podnebnih ambasadorjev. Uporaba igrifikacije kot motivacijske strategije je v tem kontekstu nova izobraževalna metoda, ki opremlja mlade s potrebnimi znanji za odkrivanje laži o podnebnih spremembah ter jih opolnomoča kot podnebne ambasadorje.
- » Mladim omogočiti igrivo priložnost za učenje, ki uporablja motivacijsko moč igrifikacije za, spodbujanje njihovega kritičnega razmišljanja ter jim zagotoviti znanje in spretnosti, s katerimi lahko s pomočjo znanstvenih dejstev ovržejo podnebne mite. To jih opolnomoči, da med svojimi vrstniki ter generacijo svojih staršev in starih staršev širijo resnične informacije

in stališča o našem podnebjju ter jih tako motivirajo k podnebno bolj ozaveščenemu načinu življenja.

Med projektom so bili razviti štirje novi rezultati, ki projektu omogočajo doseganje načrtovanih ciljev:

- » Prvi rezultat je "SLACC zbirka lažnih podnebnih novic", ki je sistematična zbirka mitov, populističnih dezinformacij in izkrivljenih znanstvenih dejstev o podnebnih spremembah, ki se širijo na internetu in zlasti na družbenih omrežjih. Zbirka je podkrepljena z ustreznimi znanstvenimi dejstvi, ki pomagajo odkrivati lažne novice ter s strategijami in najboljšimi praksami za preprečevanje podnebnih dezinformacij, ki jih lahko uporabljajo mladi.
- » Drugi rezultat je "SLACC igra" in spletno okolje za igrifikacijo. Gre za vrsto večpredstavnostnih učnih vsebin o namerno izkrivljenih predstavah o podnebnih spremembah in resničnih znanstvenih dejstvih, ki so na voljo.
- » Naslednji rezultat je "mobilna aplikacija SLACC". Gre za učno aplikacijo z interaktivnimi igrificiranimi učnimi vsebinami o podnebnih mitih. Aplikacija omogoča validacijo neformalnega učenja, ob tem pa lahko udeleženci pridobijo digitalno značko usposobljenosti.
- » Zadnji rezultat je "SLACC program usposabljanja" za mladinske delavce. Gre za visoko interaktivni modularni tečaj, ki jim omogoča razumevanje znanstvenih dejstev o podnebnih spremembah, prepoznavanje lažnih novic ter njihovega ustvarjanja in širjenja v družbenih medijih ter uporabo igrifikacijske platforme SLACC in iger na splošno kot pedagoškega pristopa.

Namen priročnika

Priročnik je brezplačno in uporabno orodje, ki mladinskim delavcem, trenerjem in vsem, ki želijo pri delu z mladimi uporabljati pristop SLACC, ponuja smernice, ideje in priporočila.

Cilj pristopa SLACC je pri mladih povečati sposobnost kritičnega razmišljanja in zagotoviti komunikacijske spretnosti, potrebne za razbijanje lažnih novic o podnebnih spremembah. SLACC želi mlade pripraviti, da postanejo podnebni ambasadorji in branijo naš planet pred uničujočimi praksami.

Mladinski delavci projektnih partnerjev so po tridnevnem usposabljanju o metodologiji SLACC preizkusili metodologijo SLACC v svoji državi v pilotni fazi. Izvajala se je enaka metodologija, ki se je med posameznimi izvajanji prilagajala ob upoštevanju številnih dejavnikov, kot so različna ozadja udeležencev, izbrana lokacija za delavnice, kontekst, starost skupin in razpoložljivi čas trajanja izvedbe. Po pilotni fazi je vsak izvajalec usposabljanja zagotovil koristne informacije in podrobnosti za čim boljšo uporabo modulov in orodij v skladu z raznolikostjo okolja izvajanja.

Priročnik vključuje tudi uvod v projekt SLACC in pregled trenutno aktualnih laži o podnebnih spremembah, ki so rezultat raziskave, ki so jo izvedli vsi partnerji v prvem letu projektnih aktivnosti; kratek opis SLACC pristopa - igrifikacija, medvrstniško in neformalno učenje; pripravljene učni moduli; ter opisi izvajanja pilota v vsaki državi, vključno s priporočili, ki nudijo pomembne informacije in nasvete za ponovitev metodologije SLACC.

Priročnik je namenjen mladinskim delavcem, socialnim delavcem, vzgojiteljem in strokovnjakom, ki delajo z mladimi.

Aktualne laži o podnebnih spremembah

Podnebni miti se nanašajo na priljubljena napačna prepričanja ali izkrivljena dejstva, povezana s podnebnimi spremembami, ki večinoma krožijo v spletnem prostoru. Podnebni miti so lahko namenoma ustvarjene lažne novice, oblikovane z namenom zavajanja, ali pa preprosto lažne informacije, ki se širijo po spletu brez jasnega naslovnika. Podnebni miti so še posebej nevarni za ljudi, ki ne znajo kritično razmišljati in ne poznajo relevantnih spletnih strani, na katerih lahko preverijo dejstva ter napačna prepričanja nadomestijo z resničnimi dejstvi.

SLACC-ova zbirka podnebnih mitov vsebuje 33 najpogostejših podnebnih mitov in resničnih razlag, ki le-te ovržejo, na podlagi znanstvenih dokazov ter koristne povezave, na katerih je mogoče najti ustrezne informacije. Miti so razvrščeni v šest skupin glede na glavno temo/sporočilo napačnega prepričanja:

- » podnebne spremembe ne obstajajo,
- » podnebnih sprememb ne povzroča človek,
- » posledice podnebnih sprememb niso velike,
- » podnebjem prijazne politike so slabe za ljudi,
- » za zaustavitev podnebnih sprememb ne moremo storiti ničesar in
- » drugo

1. Podnebne spremembe ne obstajajo

Ta sklop vključuje vse mite o zanikanju podnebnih sprememb. Vse izjave uporabljajo izgovore, da bi podprle svojo tezo, na primer: "Globalno segrevanje ne obstaja, ker so zimske temperature v večjem delu sveta negativne" ali "Ekstremno vreme ni posledica globalnega segrevanja, temveč geografske lege regij - te so popolnoma naravne."

2. Podnebnih sprememb ne povzroča človek

Nekatere laži ne zanikajo podnebnih sprememb, vendar jih ne pripisujejo človekovim dejavnostim. Tukaj je primer: "Podnebne spremembe so del naravnega cikla" ali "Globalno segrevanje je posledica povečane sončne aktivnosti".

3. Posledice podnebnih sprememb niso velike

Namesto da bi zanikali obstoj podnebnih sprememb, v tem razdelku zmanjšujemo njihov vpliv: "Z dvema stopinjama več se ne bo zgodilo nič posebnega, le malo bolj toplo ozračje bo" ali "Zakisljevanje oceanov ni problem. Naraščajoče emisije ogljikovega dioksida ne vplivajo na oceane".

4. Podnebju prijazne politike so slabe za ljudi

Prisotne so tudi laži o škodljivosti "zelenih politik", katerim se pripisuje npr. posledica povečanja cen električne energije.

5. Za zaustavitev podnebnih sprememb ne moremo storiti ničesar

Ta sklop je najbolj defetističen. Nekateri miti trdijo, da za ublažitev podnebnih sprememb ni mogoče storiti ničesar, drugi, da obstajajo države, na primer Kitajska, ki izpuščajo večino onesnaževanja, in da vlada ne bo spremenila politike.

6. Drugo/razno

Zadnji sklop vključuje tezo o povezavi med seizmičnimi aktivnostmi in podnebnimi spremembami.

Pristop SLACC

Projekt "STOP dezinformacijam o podnebnih spremembah" (SLACC) uporablja inovativen pristop. Kot je bilo omenjeno v prejšnjih odstavkih, se projekt loteva podnebnih lažnih novic v okviru mladinskega dela, pri čemer mlade opolnomoči kot potencialne "podnebne ambasadorje".

SLACC izpolnjuje potrebe evropskih mladinskih delavcev in je usklajen s potrebami projektnih partnerjev, ki so vsi izvajalci usposabljanj za mladinske delavce ali mlade.

Inovativni pristop se kaže v naslednjih elementih.

1. Neformalno učenje

Pristop SLACC se osredotoča na neformalno učenje kot metodologijo za aktivno vključevanje mladih.

V slovarju Evropskega centra znanja za mladinsko politiko je neformalno učenje opisano na naslednji način:

"Neformalno učenje je namensko, vendar prostovoljno učenje, ki poteka v različnih okoljih in situacijah, za katere poučevanje/usposabljanje in učenje ni nujno njihova edina ali glavna aktivnost. Ta okolja in situacije so lahko občasne ali prehodne, aktivnosti ali treningi, katere izvajajo profesionalni fasilatorji (kot so mladinski trenerji) ali prostovoljci (kot so mladinski voditelji). Aktivnosti in treningi so načrtovani, vendar so le redko strukturirani po običajnem ritmu ali učnih predmetih. Običajno so namenjeni specifičnim ciljnim skupinam, redko pa dokumentirajo ali ocenjujejo učne rezultate ali dosežke na konvencionalno vidne načine".

Neformalno učenje je mogoče prilagoditi različnim kontekstom in situacijam. Namenjeno je lahko heterogeni skupini in mladim omogoča, da pridobijo potrebne mehke veščine za večjo samozavest, odkrivanje in opolnomočenje.

2. Medvrstniško učenje

Načelo medvrstniškega učenja (P2P) je, da se znanje prenaša med "vrstniki", ljudmi, ki spadajo v enako starostno skupino, status ali se spopadajo z enakimi težavami. To omogoča, da "učitelj" najbolje razume učence, ter razvije občutek spoštovanosti.

Druga značilnost izobraževanja P2P je učenje s praktičnim delom. Najboljša tehnika za temeljito razumevanje zapletenih tem in konceptov je "učenje skozi delo", ki vključuje delovne operacije, metode in odločitve.

Sodelujoči vrstniki v postopku facilitirajo tudi končno refleksijo dela in tako druge učence spodbudijo, da se zavedajo svojih dejanj.

Prednosti medvrstniškega učenja

Ta sistem prenosa znanja ima več prednosti za oba sodelujoča vrstnika. Izboljšuje samopodobo vrstnikov, jih postavlja pred izzive ter izboljšuje njihove medosebne in komunikacijske spretnosti. Vrstniki se lažje učijo konceptov v delovnem okolju, v katerem se dobro počutijo, kjer jih nihče ne ocenjuje ali obsoja, medtem pa razvijajo nove spretnosti. Poleg tega so prednosti medvrstniškega učenja tudi spodbujanje medsebojnega spoštovanja, spodbujanje zaupanja in sodelovanja med vrstniki. Takšno vrsto učenja lahko obravnavamo tudi kot sistem preprečevanja negativnih pojavov, kot je ustrahovanje. Navsezadnje je prisotno tudi načelo podobnosti med sogovorniki, ki mladostnikom omogoča, da obravnavajo teme, o katerih se težko pogovarjajo z odraslimi, kot so prijateljstvo, ljubezen, spolnost in raznolikost.

Projekt SLACC uporablja metodologijo učenja P2P, da bi olajšal izobraževalni proces med mladimi, ki se lahko počutijo opolnomočeni tudi v dialogu s starejšimi generacijami, ki si še vedno prizadevajo za kritičen pogled na informacije.

3. Igrifikacija

Ljudje morajo na splošno biti motivirani, da ostanejo aktivno vključeni v dejavnosti, ki jih opravljajo. Ta motivacija se lahko med različnimi aktivnostmi precej razlikuje in zahteva različne metode, glede na področje dela. Ko govorimo o motivaciji, je igrifikacija pomembna tema, ki postaja na mnogih področjih vse pomembnejša. Čeprav mnogi takoj pomislijo na splošne izobraževalne igre, je ideja igrifikacije nekoliko drugačna. Pravzaprav jo je mogoče uporabiti in vključiti na različna področja življenja.

Kaj je igrifikacija in kakšne so njene prednosti?

V okviru projekta SLACC je bila razvita spletna učna platforma. Temelji na Moodlu, eni najpomembnejših učnih platform, ki se po vsem svetu uporablja za različne izobraževalne namene.

Platforma vključuje metodologijo učenja na podlagi kvizov. Digitalizacija in hitro razvijajoča se tehnologija postajata pomembna tema tudi v izobraževanju. Tradicionalni način testiranja ali preverjanja znanja nista več privlačna, zato inovativne aktivnosti dohitevajo zastarele metode.

Za preverjanje teoretičnega znanja so zelo koristni kvizi, s katerimi lahko utrdimo naučeno in se preizkusimo. To je poseben način, kako ohraniti motivacijo učencev, hkrati pa preveriti njihovo znanje in jih pripraviti na naslednje korake. Učitelju in učencu omogoča pregled nad stopnjo trenutnega znanja. Kvize je vedno mogoče reševati in ponavljati tudi med posameznimi fazami učenja.

Moodle ima veliko možnosti za oblikovanje kviza in več načinov vključevanja vprašanj, kot so "povleci in spusti", "več možnih odgovorov" itd.

Pregled modulov usposabljanja

V okviru projekta SLACC smo razvili štiri module, ki vključujejo praktične vaje in aktivnosti, ki jih je mogoče uporabiti z mladimi. Trener ali mladinski delavec ima na voljo vse, kar potrebuje za uporabo metode SLACC s skupino mladih. Moduli so vključeni v platformo Moodle v obliki teoretičnih lekcij in praktičnih vaj. Izobraževalna aplikacija vključuje različne teme, obravnavane v posameznem modulu, v obliki igrivih ustvarjalnih dejavnosti z uporabo igrifikacije. V nadaljevanju si lahko podrobno ogledate omenjene module.

Modul 1: Miti in laži o podnebnih spremembah ter kako jih ovreči

Namen modula 1 je ustvariti razumevanje podnebnih sprememb in njihovega pomena za vsa področja življenja. V tem modulu so raziskani glavni miti, ki obstajajo v povezavi z podnebnimi spremembami. Poleg tega so mladim na voljo spoznanja, da povečajo zavest o svojem vplivu na planet (kalkulator ogljičnega odtisa*).

Cilji modula so:

- » Predstaviti koncept systemskega razmišljanja in kako naše osebno vedenje vpliva na sistem
- » Ozaveščanje o lažeh in mitih, povezanih s podnebnimi spremembami
- » Ustvariti razumevanje dinamike lažnih novic in motivacijskih dejavnikov za njihovo širjenje

Modul 1 vključuje 4 enote:

- » Enota 1 - Kaj so podnebne spremembe in kako nanje vpliva naše vedenje
- » Enota 2 - Podnebni miti in dejstva
- » Enota 3 - Logika lažnih novic in kako jih ovreči
- » Enota 4 - Dinamika dezinformacij in zakaj nekateri ljudje še vedno zanikajo podnebne spremembe

Modul 2: Kako pritegniti in opolnomočiti mlade (ambasadorje)

Drugi modul mladinske delavce seznanja z glavnimi kompetencami in sposobnostmi podnebnega ambasadorja, zaradi česar so sposobno opolnomočiti mlade, prepoznati laži o podnebnih spremembah in jih ovrsti. Naučili se bodo tudi, kako sporočati resnična dejstva vrstnikom in starejšim generacijam ter kako povezati ljudi.

Cilj modula je mladim zagotoviti orodja, s katerimi bodo lahko pridobili spretnosti:

- » znati komunicirati z vrstniki in starejšimi generacijami,
- » združevati ljudi prek mreženja, znati prepričati in se pri tem osredotočiti na glavne argumente ter se izogibati kritikam,
- » pridobiti in podati jasne in dejanske informacije o podnebnih spremembah.

Modul 2 vključuje 6 enot:

- » Enota 1 - Biti ambasador
- » Enota 2 - Spodbujanje motivacije v skupini
- » Enota 3 - Ugotavljanje razlike v vplivu med osebnim in skupinskim delovanjem
- » Enota 4 - Kako doseči, da je vaš glas slišan
- » Enota 5 - Kako komunicirati o podnebnih spremembah
- » Enota 6 - Učenje, kako postati vzor za soočanje s toksičnimi protiproti-argumenti

Modul 3: Igrifikacija in uporaba platforme

Igrifikacija je znana kot praksa dodajanja igralnih elementov v kontekst, ki ni povezan z igrami. Modul 3 se osredotoča na igrifikacijo in prednosti vključevanja igralnih elementov v delo z mladimi. Modul vključuje tudi navodila, kako uporabljati platformo SLACC za pridobivanje znanja o lažnih novicah in podnebnih spremembah.

Cilji tega modula so:

- » naučiti se osnov igrifikacije v praksi,
- » zagotoviti praktična orodja, ki jih lahko mladinski delavci uporabljajo pri delu z mladimi,
- » usmeriti uporabnike pri uporabi spletne platforme SLACC.

Modul 3 vključuje 5 enot:

- » Enota 1 - Kaj je igrifikacija in kakšne so njene prednosti
- » Enota 2 - Platforma SLACC
- » Enota 3 - Učenje na podlagi kviza
- » Enota 4 - Učenje med vrstniki
- » Enota 5 - Kako uporabljati aplikacijo SLACC

Modul 4: Prenos - Kako izvajati pristop SLACC v svojem okolju

Ta modul mladinskim delavcem zagotavlja orodja in znanje za izvajanje metodologije SLACC v lastnem kontekstu. Neformalne aktivnosti je mogoče prilagoditi različnim okoliščinam in okolju.

Cilji modula 4 so:

- » prilagoditi metodologijo SLACC različnim kontekstom,
- » povečati ozaveščenost mladih o okoljskih vprašanjih in podnebnih spremembah,
- » povečati kritično mišljenje mladih z razkrivanjem lažnih novic,
- » pridobiti orodja za izvedbo pilotnega projekta.

Modul 4 vključuje 3 enote:

- » Enota 1 - Kako izvajati pristop SLACC v lastnem kontekstu
- » Enota 2 - Kako vzpostaviti učne projekte - akcijski načrt
- » Enota 3 - Možnosti financiranja za lokalne projekte

Pilotna faza v vsaki državi

Pilotna faza je ključni korak v procesu. Vsak partner je organiziral eno ali več srečanj, da bi z mladimi preizkusil gradivo SLACC in jih usposobil za aktivne podnebne ambasadorje. Biti podnebni ambasador pomeni biti promotor načelnega in etičnega vedenja, v primeru, da naletimo na lažne novice o podnebnih spremembah, imeti kritičen pogled na informacije in razumeti, ali so bile informacije izmišljene ali na kakršen koli način prirejene.

Izvajanje je bilo prilagojeno potrebam različnih okolij. V okviru pilotne faze so bila od meseca maja do julija 2023 v Nemčiji, Avstriji, Italiji, Bolgariji, na Cipru in v Sloveniji organizirana različna srečanja za mlade, stare med 18 in 30 let. Skupaj je sodelovalo 127 mladih iz različnih okolij. V izvajanje pilotnega projekta so bili vključeni mladinski delavci, študenti, aktivisti, prostovoljci, migranti in mladi z manj priložnostmi. Udeleženci so se razlikovali tudi glede na njihovo predhodno znanje in zanimanje za temo.

V tem odstavku bomo na kratko predstavili fazo pilotiranja v vsaki partnerski državi ter ponudili nekaj priporočil in nasvetov za boljše oblikovanje srečanj ob upoštevanju različnih okoliščin.

NEMČIJA - BUPNET

Organizacija BUPNET je srečanja organizirala v sodelovanju z organizacijo Flause, ki prireja dogodke in kulturne projekte, predvsem pa mladim ponuja nove priložnosti in prostor, kjer so lahko aktivni in izboljšujejo svoje organizacijske sposobnosti. Prednost tega dogodka je bila v tem, da je bil organiziran na kraju, ki ga običajno obiskujejo mladi prostovoljno. Dejstvo, da so izvedli aktivnost med mladimi v njihovem t.i. "naravnem okolju", je dogodek obogatilo z motivacijsko vrednostjo ter ob tem zagotovilo sproščeno in vključujoče okolje. Uporaba orodja "Skills Spider" je mladim udeležencem gotovo pomagala pri usmerjanju v svet veščin, ki jih potrebuje dober podnebni ambasador. Končni grafični rezultat pa je bil prav tako zelo impresiven in je vzbudil veliko

zanimanja. Predlaganih je bilo več SLACC aktivnosti, kot so "NASA kviz", "sistemsko razmišljanje", "idealni ambasador", "Word Café", "idealni zeleni svet" in "povej svojo zgodbo", vse pa so pritegnile in ohranile pozornost skupine. Čeprav so se vsi udeleženci dejansko že dobro zavedali obstoja lažnih novic, povezanih s podnebnimi spremembami, so se ob pogovoru med vrstniki in s pomočjo ustvarjalnih igrivih orodij, zavedali svojih sposobnosti in možnosti za ravnanje z ljudmi, ki ne delijo enakega mišljenja.

AVSTRIJA - die Berater

Organizacija Die Berater je organiziral srečanje v prostorih šole na Dunaju. Sodelovalo je dvajset študentov z migrantskim ozadjem, ki se nameravajo vpisati na univerzo. Posebnost tega srečanja je bilo dejstvo, da so udeleženci, ki so prihajali iz zelo različnih jezikovnih okolij, imeli omejeno znanje nemščine in angleščine, jezikov, ki sta ju govorili izvajalci delavnice. Kljub temu je bila vsebina uspešno posredovana udeležencem, saj je bila univerzitetna učilnica opremljena z računalniki. V okviru aktivnosti je bilo načrtovano, da se spletna platforma uporabi kot sredstvo za medvrstniško učenje ("peer-to-peer"), vendar je bilo treba dnevni red sproti spreminjati, zaradi jezikovnih razlik. Zelo je priporočljivo, da v tovrstnih kontekstih uporabljamo vizualne aktivnosti ali aktivnosti, ki jih je mogoče zlahka prevesti, da se lahko prilagodimo okoliščinam. Zato je bila ena od predlaganih aktivnosti "Resnična slika ali Photoshop", ki je od udeležencev zahtevala, da prepoznajo resnično ali avtentično sliko in tisto, ki je bila spremenjena z uporabo Photoshopa.

cesie
the world is only one creature

Organizacija CESIE je srečanje organizirala v sodelovanju s Fakulteto za psihologijo Univerze v Palermu. Aktivnosti se je udeležilo približno dvajset študentov, ki so kljub obiskovanju enakega študija prihajali iz različnih delov Sicilije, tako iz mest kot s podeželja. Vodje usposabljanja CESIE so srečanje začeli z aktivnostjo, ki jo imenujemo "icebreaker", da bi ustvarili boljše neformalno okolje, ki je bilo ključno za izvajanje aktivnosti. To je veliko pripomoglo k ustvarjanju "varnega" prostora, kjer je lahko vsakdo izrazil svoje mnenje. Med predlaganimi aktivnostmi je bil najbolj uspešen "kalkulator ogljičnega odtisa". Aktivnost je bila izvedena preko spletnega portala, v katerega je posameznik vnesel svoje navade, da bi dobil rezultat o svojem vplivu na planet. Vaja je na neverjeten način vključila ter povezala udeležence. Bila je povod za izmenjavo dobrih navad ali misli, ki so izhajale iz rezultata, ki je bil v mnogih primerih dojet kot dezorientiran. Nekateri udeleženci so namreč menili, da so veliko bolj "trajnostni", kot so dejansko bili na testu. Dobiti negativen rezultat je marsikomu odprlo oči in bila pomembna spodbuda in izkušnja. Zelo uspešna je bila tudi aktivnost "Mit ali dejstvo". Aktivnost je bila izvedena po sistemu igre in izziva ter je udeležence povabila, da se premikajo po sobi, da bi prišli do odgovora, ki jim je v prostoru najbolj všeč. Nato so razpravljali o veščinah, ki bi jih moral imeti podnebni ambasador, o metodologiji vzajemnega učenja, pri čemer so udeleženci sodelovali tudi pri pripravi kvizov, ki so jih predlagali preostalim članom skupine. Pri vzpostavljanju zdrave in obogatene razprave je bila izredno koristna moč skupine, katere člani se že poznajo, saj so tako vzpostavili prijeten in varen prostor že od samega začetka aktivnosti.

Organizacija CATRO je organizirala dve ločeni srečanja v dveh različnih mestih, da bi z različnimi skupinami preizkusil čim več aktivnosti SLACC. Prvo je bilo organizirano v Sofiji v sodelovanju s profesorjem z Univerze za svetovno gospodarstvo in organizacijo AIESEC, drugo pa je v Tryavni organizirala partnerska nevladna organizacija "Future World". Pri prvem srečanju je sodelovala majhna skupina mladih (11 oseb), od katerih jih je bila večina študentov iz programa "Green management ali Zeleno upravljanje", drugi pa so bili prostovoljci organizacije AIESEC. Večina udeležencev v prvi skupini ni bila seznanjena s konceptom neformalnega izobraževanja, zato jim je bilo učenje v tem drugačnem okolju zelo všeč. Ugotovili so, da se lahko učiš tudi na neformalen in zabaven način ter nam zaupali, da je bila ta delavnica zanje kot "dih svežega zraka", saj se je zelo razlikovala od njihovih rednih predavanj na univerzi. Ta delavnica je ponovno poudarila na pomembnosti in nujnosti tematike, predvsem pa jim je dala vedeti, da so lahko tudi sami ambasadorji ter da vloga ni tako zahtevna in formalna, kot se morda zdi. K temu je zelo pripomogla vaja, ko so udeleženi po skupinah ustvarili podnebnega ambasadorja ter zapisali njegove značilnosti. Poleg omenjene vaje so s to skupino izvedli še "Razglednica iz prihodnosti", "NASA kviz" in "drevo kompetenc". Drugo srečanje so organizirali mladinski delavci iz združenja "Future World", ki so se udeležili usposabljanja SLACC za trenerje v Palermu. Ta skupina je bila mednarodno raznolika, sestavljalo jo je 15 mladih, starih od 18 do 25 let. Med njimi so bili učenci in učitelji iz Bolgarije ter nekaj prostovoljcev iz Egipta, Ukrajine, Italije in Gruzije, ki so prišli v Bolgarijo kot prostovoljci ESC. Za poletje so nameravali organizirati ekološko izobraževalne aktivnosti za otroke in mlade, zato so jim aktivnosti SLACC koristile kot vir navdiha in idej. Trenerji so preizkusili "kalkulator ogljičnega odtisa" in "World Café", pri čemer so poudarili razpravo med udeleženi po zaključku. V okviru delavnice so imeli udeleženci priložnost primerjati lažne novice in podnebne laži iz različnih držav.

Organizacija CARDET je v sodelovanju z organizacijo Politistiko Ergastiri Ayion Omoloyiton organizirala srečanje z 20 mladimi. Srečanje je potekalo v zaprtih prostorih, kjer so imeli možnost uporabe projektorja in na prostem, kjer so potekale razprave. Skupina je bila zelo heterogena, vendar jezikovna ovira ni predstavljala težave, saj so vsi tekoče govorili angleško. To je bil zagotovo element, ki je pripomogel k skupinski razpravi. Aktivnosti, ki so se zelo dobro obnesle, sta bili "Resnična slika ali Photoshop" in "Razvrsti neresnice". Na koncu delavnice je sledila predstavitev platforme SLACC, vendar se je sodelovanje mladih nadaljevalo tudi po koncu delavnice, saj so nadaljevali razpravo tako, da so med seboj iskali in razpravljali o rešitvah za reševanje problema podnebnih sprememb.

PiNA je organizirala tri srečanja. Prvo je bilo del mednarodnega usposabljanja, ki ga je organizirala organizacija NoExcuse, na njem pa je sodelovalo 18 mladih iz Bosne, Srbije in Črne gore, vključno s študenti, aktivisti in mladinskimi delavci. PiNA trenerji so predlagali več aktivnosti, razvitih med SLACC projektom, kot so "kalkulator ogljičnega odtisa", "World Café", "aktivno poslušanje", "idealni podnebni ambasador" in "A akcijski načrt". Na delavnici so se mladi najprej spraševali o vplivu svojih vsakodnevnih aktivnosti, nato pa so razpravljali o tem, kaj ljudi motivira za delovanje in kaj lahko storimo, da jih motiviramo. Nato so se osredotočili na to, kaj pomeni biti idealen podnebni ambasador, in na pripravo akcijskega načrta za uporabo pridobljenega znanja v svojem lokalnem okolju. Heterogenost skupine je udeležencem omogočila, da so razpravljali o različnih izkušnjah v svojih državah in izmenjali nekaj dobrih praks. Bili so zelo motivirani, da bodo novo pridobljeno znanje uporabili pri svojem delu.

in tako pozitivno vplivali na svojo lokalno skupnost. Druga delavnica je bila namenjena mladim iz prikrajšanih okolij, vključenim v aktivnosti organizacije PUM-o, ki zagotavlja podporo v šolah in organizira tečaje usposabljanja, namenjene pridobivanju novih spretnosti, uporabnih za iskanje zaposlitve. Med srečanjem so mentorji uporabili "kalkulator ogljičnega odtisa" in oblikovanje "idealnega podnebnega ambasadorja", da bi mlade spodbudili k razmisleku o njihovem vplivu na okolje. Razprava, ki je sledila aktivnostim, je bila še posebej zanimiva in je udeležence spodbudila k poglobljenemu razmisleku o vsakodnevnih navadah, ki jih je treba spremeniti, da bi manj onesnaževali okolje. Poleg tega so bili udeleženci zelo navdušeni nad neformalnim pristopom, uporabljenim v metodologiji SLACC. Tretje srečanje je bilo organizirano za srednješolce. V prvi aktivnosti "NASA kviz" je trener udeležence spraševal o vzrokih in učinkih podnebnih sprememb. Le-tej so pokazali kar dobro poznavanje področja. Po prvi aktivnosti so udeleženci sodelovali pri vajah "kalkulator ogljičnega odtisa" in oblikovanju "idealnega podnebnega ambasadorja" v skupinah. Ti dve aktivnosti sta bili uporabljeni za začetek razprave o vplivu posameznika in pomenu aktivnega ukvarjanja s podnebnimi vprašanji v lokalni skupnosti.

Priporočila

Na podlagi opisanih pilotnih aktivnosti z razvitimi SLACC pristopi smo pripravili nekaj priporočil za prihodnje uporabnike. Le-ta naj bi vam pomagala pri izvajanju pristopa SLACC v lastnih kontekstih z mladimi in pri doseganju dobrih učnih rezultatov pri delu s podnebnimi miti.

1. Vključevanje udeležencev

Eno od največjih vprašanj je bilo, kako v pilotno testiranje vključiti dovolj mladih. Pilotna faza je potekala ob koncu študijskega leta in v poletnih mesecih, ko so mladi manj pripravljeni sodelovati v podobnih aktivnostih. Da bi lahko vključili čim več mladih, so se nekateri partnerji odločili za sodelovanje z organizacijami, ki neposredno delajo z mladimi, zato so imeli odličen nabor uporabnikov. Na ta način je bilo lažje zbrati večje število mladih. Priporočljivo je tudi vzpostaviti sodelovanje z organizacijo, ki neposredno dela z mladimi, saj boste lahko poznali število udeležencev, njihovo ozadje in približno raven znanja. Poznavanje ciljnih skupin je bistvenega pomena, saj morate za uspešno vključevanje udeležencev upoštevati njihove potrebe in interese. Prav tako je potrebno delavnico prilagoditi in ustrezno izbrati metodologijo.

2. Sodelovanje udeležencev

Med izvajanjem pilotnega projekta so vsi partnerji ugotovili, da je za uspešno vključevanje mladih priporočljivo ustvariti neformalno in sproščeno vzdušje, v katerem se bodo počutili svobodno spregovoriti in deliti svoja mnenja. Takšno vzdušje je mogoče ustvariti z izbiro uporabljenih metodologij, z ustrezno komunikacijo ali z ureditvijo prostora, v katerem bo potekalo usposabljanje. Dobra praksa je, da se izogibamo frontalni postavitvi v učilnici, temveč postavimo stole v krog, saj takšna postavitve spodbuja vključevanje in sodelovanje vseh udeležencev. Ko torej iščete primeren prostor za izvedbo usposabljanja, morate upoštevati tudi to, ali je prostor mogoče urediti. Seveda morate preveriti tudi, ali je na voljo vsa potrebna infrastruktura, kot so računalniki, projektorji, dobra internetna povezava itd. Tudi "vzdušje" prostora mora biti, če je le mogoče, čim bolj naklonjeno mladim. Priporočljivo je tudi, da delavnico/srečanje začnete s t.i. "icebreaker" aktivnostjo, tudi če se udeleženci med seboj že poznajo. Te aktivnosti so pomembne za sprostitve udeležencev in njihovo pripravo na učno izkušnjo. V tej fazi je koristno izbrati tudi katero od dinamičnih aktivnosti, da lahko udeleženci

izkusijo pozitiven učinek gibanja na delovanje možganov. Poleg "icebreakerjev" ne pozabite na nekaj kratkih energijskih aktivnosti, sredi delavnice ali po odmoru za kavo, ki so koristne v primeru, ko koncentracija udeležencev upade ali ko so udeleženci utrujeni. Intenzivne večurne delavnice so lahko za udeležence utrujajoče, zato je priporočljivo, da imate vmes nekaj aktivnih odmorov.

Na različnih srečanjih je bil poudarjen tudi pomen neformalne in sproščene komunikacije. Mladi se bodo počutili bolj udobno in bodo lažje želeli sodelovati v razpravi. Eden od mladih, ki so se udeležili srečanja v Sloveniji, se je zahvalil trenerjem z besedami: "Aktivnosti so mi bile zelo všeč, saj sem imel občutek, da se učim od svojih prijateljev!".

Z majhnimi skupinami bo lažje ustvariti pravo vzdušje, v katerem bo imel vsakdo priložnost, da se izrazi in bo pozorno poslušan. Spodbujati je treba izmenjavo izkušenj in dobrih praks, da bi se bolje povezali s področjem in preostalimi člani skupine. Ob tem je treba ustvariti prostor za zdravo razpravo, ki udeležencem omogoča, da izrazijo svoje želje brez strahu, da bodo obsojani. Zaradi tega je ključnega pomena, da je ob koncu srečanj na voljo čas za pogovor.

Metodologije

Izbira prave metodologije je, kot že omenjeno, obvezna za uspešno izvedeno usposabljanje. Metodologije, ki so bile skrbno izbrane in razvite v okviru projekta in jih najdete na naši učni platformi SLACC, so primerne za nagovarjanje mladih in spodbujanje kritične razprave o lažnih novicah na področju podnebnih sprememb. Vendar je veliko aktivnosti, razvitih v okviru projekta, medsektorskih, zato jih je mogoče prilagoditi za številne različne vsebine. Uporaba pristopa SLACC, tj. igrifikacije, medvrstniškega učenja in neformalnega izobraževanja, se je izkazala za izjemno učinkovito pri nagovarjanju mladih in spodbujanju kritične razprave. Učinki takšnih pristopov so bili še posebej očitni v ustanovah, kjer neformalni pristopi niso splošno prisotni, kot so univerze ali šole.

Zato ni presenetljivo, da je eden od trenerjev iz Bolgarije izjavil: "Ponovno sem se prepričal v moč neformalnega izobraževanja in da je ključnega pomena za razvoj mladih kot aktivistov/ambasadorjev za res vsako temo. Tema podnebnih sprememb je danes za mlade zelo pomembna. Imeli smo občutek, da so učenci na delavnici zelo uživali in cenili prostor, kjer so lahko delili svoje misli in mnenja o tej temi."

Kljub vsemu omenjenemu morate pripravljeno gradivo pametno uporabiti. Natančno morate vedeti, katera ciljna skupina bo sodelovala na delavnicah. Kot je bilo omenjeno zgoraj, v pilotnem projektu niso sodelovali le mladi študenti ali mladinski delavci, temveč tudi mladi migranti ali mladi z občutljivimi življenjskimi situacijami, za katere je treba izbrati posebne metode. Prav tako je priporočljivo imeti Načrt B, da bi se lahko spopadli z nepričakovanimi situacijami in se izognili frustracijam. V primeru jezikovnih ovir je mogoče izbrati aktivnosti, ki uporabljajo slike, govorico telesa in spodbujajo druge oblike izražanja. Ključnega pomena je izbrati izrazna sredstva, ki so najprimernejša za ciljno skupino in pravo metodologijo. Če izberete aktivnosti, ki zahtevajo tehnologijo, ne pozabite vnaprej preveriti, ali vse pravilno deluje, saj se prepogosto zgodi, da gre lahko kaj narobe. Bodite pripravljene tudi na takšne okoliščine!

V mislih imejte tudi pravo ravnovesje med teorijo in prakso. Zagotovo je bistveno, da se mladi počutijo vključeni v usposabljanje, vendar ne smemo pozabiti na temo, ki jo želimo predstaviti. V pilotni fazi je bilo opaziti, da čeprav se danes mladi veliko bolj zavedajo problematike podnebnih sprememb, jim še vedno primanjkuje znanja. Zato je nujno, da se posvetimo tudi vsebini.

Zgoraj navedena priporočila niso izčrpna, vendar bodo pripomogla k izvajanju pristopa SLACC ob upoštevanju predhodnih izkušenj drugih trenerjev in moderatorjev, ki so ga že izvajali. Mladi želijo biti slišani, želijo biti vključeni in te aktivnosti jim to omogočajo. V okviru pilotnih preizkusov so naleteli na zelo pozitivne odzive in so se bili pripravljene poglobiti v temo. Mladi so spoznali, kakšen vpliv imajo na planet Zemljo, tako v negativnem kot v pozitivnem smislu. Tako so mnogi pokazali motivacijo za ukrepanje, da bi takoj nekaj storili. Potreba po ukrepanju je bila poudarjena, ko so mladim poskušali zagotoviti orodja in motivacijo, da bi postali podnebni ambasadorji. Spoznali so tudi pomen kolektivnega delovanja in da idealen ambasador ni ena oseba, temveč predana skupina, ki se medsebojno dopolnjuje in podpira ter korak za korakom spreminja svet. In kot je poudaril eden od udeležencev: *“Zdaj sem se prvič zavedal, kakšen potencial imamo v skupini”*.

Zaključek

Na spletu kroži veliko napačnih informacij o podnebnih spremembah in še danes je javno mnenje o tem vprašanju razdvojeno ter vse bolj na očeh javnosti.

Mladi imajo ključno vlogo pri tem, da pomagajo omejiti škodo, ki jo povzročajo dezinformacije o podnebnih spremembah. Kritičen pogled na novice je ključnega pomena, če razmišljamo o škodljivem vedenju, ki je posledica takšnih neresničnih novic.

Metodologija, preizkušena na mladih, ki uporablja prakse neformalnega izobraževanja, je izhodišče za učitelje in mladinske delavce, ki želijo obravnavati to temo v enakem jeziku kot ga uporabljajo mladi.

Metodologija SLACC se lahko uporablja v različnih kontekstih, z različnimi skupinami mladih in v različnih državah.

Poleg tega ta priročnik ponuja koristne napotke in priporočila za predlaganje tega pristopa na najboljši možni način, saj je bil preizkušen z različnimi ciljnim skupinami in v različnih okoliščinah.

Pristop SLACC lahko sproži zdrava in ustrezna razmišljanja ter razprave med mladimi. Prav tako lahko sproži razprave med mladimi in starejšimi generacijami, kar pripomore h krepitvi transverzalnih kompetenc ter vzpostavitvi trajnostnega in krepostnega vedenja.

Kratek vodnik za uspešno delavnico

Izzivi in nepredvidene okoliščine	Priporočila
Kako poiskati udeležence	Sodelujte z organizacijo, ki neposredno sodeluje z njimi.
Poznavanje ciljne skupine (število udeležencev, predznanje, potrebe in interesi itd.)	Sodelovanje z ali pripraviti obrazec za registracijo
Pridobivanje zanimanja mladih	Ustvarite neformalno okolje, uporabite bolj neformalen jezik, uporabite nekaj šal. Pripravite bolj igrive metodologije.
Sprostitev udeležencev in ponovna vzpostavitev koncentracije	Usposabljanje začnite z aktivnostjo za prebijanje ledu in po potrebi pripravite spodbudno aktivnost.
Mladi želijo biti slišani	Skupino razdelite v manjše ekipe, da bodo lahko sodelovali vsi. Razpravi namenite dovolj časa, saj je načrtovano aktivnost bolje odpovedati kot prekiniti.
Upravljanje časa	Imejte rezerven načrt B. Bodite prilagodljivi in se pripravite, da po potrebi odpoveste ali dodate nekaj aktivnosti.
Slabše poznavanje jezika	Pripravite aktivnosti, ki spodbujajo druge vrste izražanja.
Tehnologija in tehnična vprašanja	Preverite, ali pred tem vse deluje. Imejte načrt B za aktivnosti brez tehnične podpore.

Resources

- » **Annex 1 - PR1 - Transnational Research Report**
slacc-project.eu/media/slacc-transnational-research-report-en.pdf
- » **Annex 2 - SLACC Educational App**
slacc-project.eu/media/slacc-app-enrolment-tutorial-en.pdf
- » **Annex 3 - SLACC online platform**
slacc.dieberater.com/login/index.php
- » **Annex 4 - Fact checking websites list**
slacc-project.eu/media/annex-1-fact-checking-sites.pdf

**Sofinancira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Številka projekta: 2021-1-FR02-KA220-YOU-000028761

Partnerji

AFK / Francija
associationafk.wixsite.com

DIE BERATER / Austrija
www.dieberater.com

CATRO / Bulgarija
catrobg.com

CESIE / Italija
www.cesie.org

BUPNET / Nemčija
www.bupnet.de

CARDET / Ciper
www.cardet.org

PINA / Slovenija
www.pina.si

SLACC © 2022 is licensed under CC BY-NC-SA 4.0.
To view a copy of this license, visit:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Številka projekta: 2021-1-FR02-KA220-YOU-000028761